

Posudek oponentky na bakalářskou práci Evy Jakešové: Strategie seznamování homosexuálních mužů

Autorka si ve své práci klade za cíl prozkoumat strategie, které používají homosexuální muži při seznamování se s potenciálním partnerem a to v dlouhodobém vztahu, krátkodobém vztahu, případně u nezávazného flirtování. V této práci se pak zaměřuje na konkrétní projevy chování u homosexuálních mužů. Práce je dělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části se na 14 stranách zabývá nejdříve evolučním vysvětlením výběru partnera u homosexuálních jedinců, dále se zabývá strategiemi seznamování a v poslední podkapitole, kterou autorka nazývá Evoluční přístup a mezilidské vztahy, se věnuje párovacím strategiím u homosexuálních jedinců z pohledu evoluční psychologie.

V práci je citováno celkem 35 zdrojů a autorka pracuje jak s primární, tak sekundární literaturou. Jako problematické ovšem vidím, že na spoustě místech zcela chybí citace. Nelze tak rozeznat, zda se jedná o úvahu autorky, nebo přejaté výsledky studií. Absence citací je zavádějící a autorka tak prezentuje sdělení jako jasnou, ovšem ničím nepodloženou skutečnost (např. na straně 11, kde vysvětluje, že lidé používají strategie k seznamování, které vedly k úspěchu naše předky, na str. 12 kde se zmiňuje, o studiích, které poukazují na fakt, že se od žen očekává první neverbální kontakt při seznamování, nebo str. 9, kde konkrétně píše „homosexuální muži jsou dnes medializováni mnohem více než kdysi a jsou prezentováni jako svalnatí, mladí, vzdělaní a hezcí muži“). Předložený text je taktéž v mnoha místech nesourodý, chybí vysvětlení pojmů (např. str. 19 reprodukční úspěch, či investice do reprodukce) a napojení vět nedává vždy smysl (např. na straně 9 „teorie příbuzenského altruismu“, opět zde chybí citace, a teorie je vysvětlena až o několik řádků níže). Zároveň v textu najdeme často odkazy na podrobnější vysvětlení problematiky v dalších kapitolách, což činí text opět nepřehledným a někdy následné vysvětlení zcela chybí (např. str. 20, žádná kapitola již nenásleduje, přesto zde najdeme odkaz na vysvětlení). V některých místech si autorka dokonce protiřečí a text tak nedává smysl. Konkrétně mohu uvést příklad ze strany 19, kde tvrdí, že muži se angažují spíše v krátkodobých vztazích, nicméně je pro ně nevýhodné nebýt v dlouhodobém vztahu, protože tak nemohou šířit geny. Hned o pár vět dále tvrdí, že muži zvyšují svůj reprodukční úspěch převážně díky střídání sexuálních partnerů, což si autorka definuje právě jako krátkodobý vztah.

V teoretické části je věnována převážná část textu strategiím seznamování se u heterosexuálních jedinců. Ačkoliv je zde zmíněno, že existuje málo studií na toto téma u homosexuálních jedinců, žádnou z těchto studií zde konkrétně u strategií seznamování autorka neprezentuje. U ostatních podkapitol se taktéž dozvídáme více informací k heterosexuální mužům a k

heterosexuálním ženám, které se studii nesouvisí. Pokud autorka chtěla z teoretického ukotvení vytvořit jakousi paralelu mezi „mužskou“ a „ženskou“ rolí v homosexuálních párech, pak si tuto výzkumnou otázku nenadefinovala a následné analýzy na toto rozdělení, kde by zmíněné teoretické ukotvení dávalo smysl, neaplikovala. Rozumím, že využívané seznamovací či flirtovací strategie u heterosexuálních žen/mužů lze aplikovat i u homosexuálních jedinců, ale vzhledem k celkové délce teoretického ukotvení se mi zdá prostor věnovaný heterosexuálním ženám oproti skutečnému zkoumanému subjektu, homosexuálním mužům, nepoměrný.

Po přečtení teoretické práce nemám jasno, zda autorka některým teoriím nerozumí, nebo zda byla práce napsaná ve spěchu, autorka tak neměla od textu odstup a nemohla si po sobě veškeré věci překontrolovat. Některé části považuji za nedovysvětlené, případně za protiřečící se.

V empirické části se autorka nejprve věnuje zvolené metodologii práce a popisu sběru dat. Jako podmínku volí věk a to rozmezí 20-40 let. Nerozumím však, zda zmínka o zkušenosti s dlouhodobým/krátkodobým vztahem a flirtem je podmínkou účasti ve výzkumu, či pouze zmíněná skutečnost, která souvisí s věkovou hranicí (v tomto případě opět nepodložené jakýmkoliv teoretickým ukotvením, str.25). V pozdější části textu, konkrétně v samotných analýzách, se dozvídáme o podmínce zkušenosti dlouhodobého vztahu min. 3 měsíců. Nikde není však dovysvětlena podmínka zkušenosti s krátkodobým vztahem, ani jeho definice.

Autorka v jistých pasážích (např. str. 24) mluví o vedení rozhovoru s participantem v první osobě, ačkoliv v úvodu je napsáno, že rozhovory převzala od své vedoucí práce Mgr. Zikánové. Z práce není tedy jasné, zda sběr dat probíhal společným úsilím, či zda autorka nasbíraná data dostala. Zpracování dat, které sama autorka nesbírala, považuji za zcela v pořádku, nicméně bych doporučila v textu jasně prezentovat, jak ke sběru došlo.

Následně se na 37 stranách věnuje podrobnému rozboru rozhovorů s 23 homosexuálními muži. Analýzy jsou děleny do tří hlavních kategorií: dlouhodobý vztah, krátkodobý vztah, flirt. Každá kategorie má pak svou vlastní podkategorii, konkrétně: způsob seznámení, průběh seznámení, neverbální projevy, případně verbální projevy. U některých podkategorií volí autorka hned na začátku odstavce souhrnný přehled, který pomáhá čtenáři se zorientovat, případně přibližuje otázky, ze kterých byla data získána. Všechny analýzy hezky dokresluje citacemi či parafrázemi rozhovorů, u kterých vždy důkladně pozměňuje jméno respondenta pro zachování anonymity. V závěru práce velmi oceňuji přehledovou tabulku získaných dat na typické neverbální projevy u dlouhodobých vztahů, krátkodobých vztahů a flirtu. Pro lepší přehlednost bych doporučila vždy dodržet formát, který autorka začala, ale nepokračovala s ním, a tedy vždy na začátku zkoumané kategorie (případně na konci)

shrnout získaná data. Z analýz lze vyčíst, že si autorka s pročtením rozhovorů a jejich analýzou dala pečlivou práci.

Bakalářská práce je ukončena závěrem, který shrnuje celou práci a najdeme zde již zmíněnou přehledovou tabulku. V práci však zcela chybí diskuse a jakékoliv propojení s teoretickým ukotvením práce, ve které by autorka měla prezentovat svou dovednost se nad celým tématem souhrnně zamyslet. Vzhledem k propojení práce s projektem Mgr. Zikánové a vzhledem k citlivosti tématu rozumím rozhodnutí nepřipojit přepisy rozhovorů k bakalářské práci. Ačkoliv autorka rozhovor nesestavovala a nevedla je, ocenila bych pro lepší představu přiložení celkové podoby polostrukturovaného rozhovoru do příloh.

Při vypracování příští práce bych taktéž doporučila podrobnější jazykovou korekturu, především používání interpunkce ve větách a členění textu tak, aby dával smysl i čtenáři, který s tématem není natolik seznámen. Autorka by se také měla vyhnout používání hovorového jazyku, což považuji za věc zkušenosti a rozumím, že může být obtížnější si při první odborné práci akademický jazyk osvojit.

Otázky:

1. Autorka v prezentaci praktické části (str. 22) tvrdí, že zvolená metoda sběru dat, tedy rozhovory, nejsou ideální formou. Jakou metodu by autorka tedy ideálně zvolila, případně proč toto téma takto tedy uchopila?
2. V metodologii je uvedeno, že byla vybrána hranice 23 respondentů pro daný výzkum. Proč byla tato hranice stanovena?
3. Autorka v teoretické části uvádí studii od Hall a kol. (2008), kde se zmiňuje o líbivosti tzv. „prostořekých hlášek“ (např. „vsadím se, že tě dokážu přepít“) vs. tzv. „nevinnější hlášky“ (např. Jak se máš?). Zajímalo by mě, na jakém vzorku byla tato studie uskutečněna, a zda si autorka myslí, že by v rámci české populace našla podobné výsledky na vnímání tzv. „balících hlášek“ či nikoliv, případně proč?

Práci i přes uvedené nedostatky doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení dobře.

V Praze dne 1.2.2019

Mgr. Kateřina Potyszová